

Az irodalomban minden valószínűség szerint fölöslegessé válnak a kalandregények, a szórakoztató ponyva, a fordulatosságokat és eseménydús szenzációkat hajszólo detektívtörténetek, az irodalom vissza fog vonulni a lelki inponderabiliák világába, az eszmék és érzések anygali magasságaiba, ahol már nincs levegő, a repülőgépek már nem tudnak járni, ahova a televízor nem tud föltekinteni, ahol nem lehet felállítani rádió-leadó készülékeket, ahol az ember elveszti testsúlyát, vagyis azokba a szférákba, ahol a gondolat, a finom logika, az okoskodás, a lelki elemzés és az érzelmek gyengédsége honol.

Surányi Miklós.

ESTHOMÁLYBAN.

*Uram, most elment a te Napod,
arany fenségben, bíboros ködben,
s a mi kicsi világunk most összedöbben.
Csak annyi,
hogy a szél halkán megsóhajt,
s a diófa öregen, tudóan integet.
Csak annyi,
hogy szürkeség nyeldesi mind az eget,
a késő madár a légben szinte vánszorog,
az útfelen borúsabb a rozsdás fészület.
Valami gond, valami várás, valami készüllet
kísért a tájon. Pár házikóban lámpa gyúl,
s oly fájóájtatosan, ünneplő komorúl
köszöntenek jóestét a sárga fény körül,
s az öregje fejlehaltva ül.*

*Uram, mindez mert elment a te Napod.
Ó, tudjuk: most aranyfenségben Utánad
más tájakon, és hajnali litániákat
zengenek néki hegyek és óceánok.
De tőlünk elment, rajtunk homályt hagyott.
S bár lámpát adtál és esti csillagot,
s fákön át a színek végső, mély csodáját,
a mi kicsi világunk sötét és bánat jár át
szíveinken, s a széllel sóhajtozunk.
Mert van falat kenyérünk, ital borunk,
és kegyelmedért mondunk is hálaimát,
de Te rendelésed,
hogy elménk a végtelent nem éri át,
hogy mikép a rigó fészket megköti
a diófa ágán és a vihar le nem löki,
mi is, míg emberül mozgunk, érzünk,
megkössük a mi kis fészünk
a mérhellen Minden egy zúgolyában,
s mi Néked pókháló, nekünk világ legyen.
S a mi világunk sötét, ha Napod elmegyjen.*

Uram, Te rendelled, hogy szomjazzuk a Napot,
 hogy fénybe mártassék a mi lelkünk,
 s nincs mit munkálnunk és énekelnünk,
 és aggság, gond, félelem, halál
 telepszik ránk, ha az esthomály
 körülfog zúgolyunk mélyén.
 De add meg azt is, hogy irgalmaddal élvén
 jó utazásunk essék az éj hajóján,
 párunkkal és pulyánkkal együtt óván
 minket is a fekete mélységek ostromán,
 és holnap — ó, Uram, holnap! —
 azokkal legyünk, akik dalolnak
 és vigadoznak, mert nekik megadod,
 avagy megcsókolja őket a te Napod.

Lendvai István.

RÁMHAJLIK AZ ÉJ.

Éj csöndje verdes hollószárnyakon.
 Haldokló gyertya néz hunyorogva rám.
 Kusza, bús árnya leng hintáztalán
 (vagy tán kísértet az) szobám falán.

Egy szű, mint a halott órája, perceg.
 Nehéz a csend és nőnek a percek.

Rámhajlik, csókol a nagy némaság.
 Utolsó lobbanással ég a láng.
 A fal árnyfoltja terpeszkedve táncol,
 Ahogy a szélben a temetői fátyol.

A szű se szól. Csak vérem árja cseng.
 És lelkemet kiszívja már a csend.

A gyertya hamvad. Szélfoly a homály.
 Künn lassan, halkán jön, jön egy szekér.
 Álmos kocsisa talán a Halál.
 Jaj, ha fölébred! Jaj, ha ideér!

Szamolányi Gyula.